

18 жовтня

Тема: Символізм та фольклорні мотиви поезії Тараса Шевченка «Ой три шляхи широкії»

Хід уроку

1. Актуалізація опорних знань

- Пригадайте, за що заарештувати Тараса Григоровича Шевченка?
- Коли це сталося?
- Скільки тривало слідство?
- Яким був вирок?
- Що створив Тарас Шевченко, перебуваючи під слідством?
- Пригадайте, що називається літературним циклом?
- Які поезії ввійшли до циклу «В казематі»

2. Повідомлення теми та мети уроку (У зошити)

Асоціативне гроно

Дослідники творчості Тараса Шевченка дійшли висновку, що слово «шлях» – одне із найчастіше вживаних поетом. У «Кобзарі» воно зустрічається 54 разі, до того ж у різних інтерпретаціях та маючи різне значення. Це слово і зараз є в активному словнику української мови. Як ви розумієте це слово? Які слова з ним асоціюються?

3. Опрацювання навчального матеріалу

Робота над змістом твору «Ой три шляхи широкії»

1. Виразне читання поезії учнями

2. Робота за питаннями

- Чому шляхи у творі названо широкими?
- Куди, на вашу думку, пішли брати?
- З чим пов'язано те, що брати вимушені були йти кожний своїм шляхом?
- Кого залишили брати у рідному краї?
- Що посадили рідні на згадку про своїх любих?
- Чи відомо вам значення цих рослин для українців?
- Чому, на вашу думку, матір посадила саме ясени?
- Про що свідчить, що дерева, калина поступово почали всихати?
- Як в родині сприймалося те, що брати не повертались?
- Як на ваш погляд, якою могла бути причина того, що рідні не дочекалися братів?
- На скільки частин можна поділити твір?
- Що їх вирізняє?
- Пригадайте, що називається контрастом?
- Чи спостерігається контраст у творі? Доведіть
- Чим цікавий цей твір за своєю будовою?

Коментар до твору:

Перша частина твору «Ой три шляхи широкії», як уже сказано, має життєстверджуючий характер. Друга частина виступає як повне, цілковите заперечення першої. Заперечення проведено як у формальному (три заперечних речення, оформлених часткою не: так і в семантичному плані.

Не прийнялись три ясени означає крах надій матері і її горе.

Повсихали три явори – горе сестри і руїну родини.

Тополя всихала – важке життя покинутої жінки з осиротілими дітками.

Калина зов'яла – замість сподіваного шлюбу і щасливого заміжжя заручену дівчину кладуть в домовину.

Друга частина твору виступає, таким чином, сумним і важким контрастом першої.

3. Літературний аналіз твору (Запишіть у зошити)

Тема: відтворення трагічного становища життя на Україні, пов'язаного з тогочасним суспільним ладом.

Ідея: засудження влади, яка руйнує щастя українців, чинить перешкоди повноцінному їх життю.

Основна думка: немає радості, щастя в українських оселях, бо народ позбавлений волі.

Жанр: громадянська лірика

Художні засоби:

Епітети: шляхи широкії; висока тополя; червона калина;

Метафори: «шляхи зійшлися», «калина зов'яла», «шляхи терном заростають»

Домашнє завдання

Читати с. 37-38, вивчити аналіз твору у зошитах